

Facts & Figures: Etnische vooroordelen

Mate van etnisch vooroordeel bij Vlaamse jongeren

Het belang van verdraagzaamheid bij jongeren kan in de toekomst enkel toenemen. Ongeveer 10% van de Vlamingen is van allochtone afkomst en dat aantal zal blijven stijgen. Voor die reden is het belangrijk om etnische vooroordelen te monitoren bij jongeren. Het hebben van etnische vooroordelen gaat over een vertoog dat negatieve houdingen promoot tegenover buitenstaanders en een positieve houding tegenover de eigen groep. De eigen groep wordt hierbij afgegrensd op basis van etnische afkomst of nationaliteit. Hieronder wordt de negatieve houding tegenover allochtonen weergegeven. Omwille van deze reden worden de analyses uitsluitend uitgevoerd op autochtonen¹. We gaan op basis van drie meetmomenten (JOP I 2006; JOP II 2008; JOP III 2013) de mate van etnische vooroordelen na bij autochtone jongeren tussen 14 en 25 jaar.

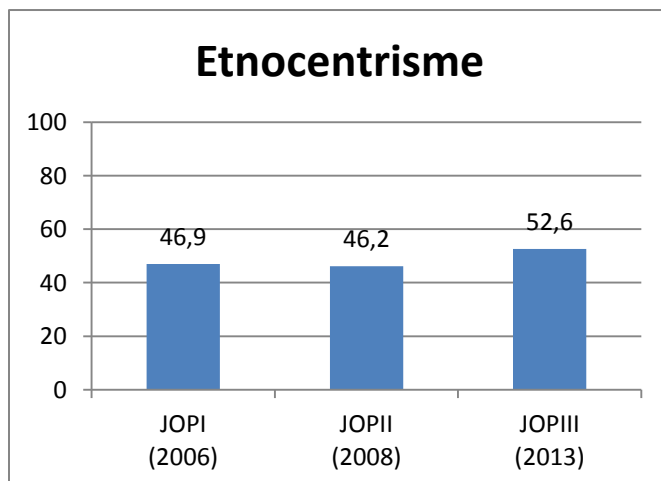
In tabel 1 worden de frequentieverdelingen weergegeven van de stellingen over etnische vooroordelen die in de drie JOP monitors aanwezig zijn. Algemeen valt het op dat in 2006 en 2008 ongeveer even veel jongeren akkoord gaan met de stellingen over etnische vooroordelen. Zo gaat 34,4% van de jongeren in 2006 en 33,3% van de jongeren in 2008 akkoord met de stelling “België kan beter geen asielzoekers toelaten. In 2013 stijgt dit percentage tot 41,3%. Deze trend merken we ook bij de andere stellingen. Waarbij de bevraagde jongeren uit de JOP III monitor (2013) zich steevast het vaakst in die antwoord categorieën bevinden die etnisch vooroordeel indiceren terwijl de jongeren uit de JOP I en JOP II monitor dicht bij elkaar aansluiten. Zo geeft in 2006 ongeveer 39,9% en in 2008 ongeveer 39,5% van de jongeren aan dat “migranten hier komen om te profiteren van de uitkeringen” tegenover 54,5% in 2013. Ongeveer 42% van de jongeren uit 2013 vindt dat we veel kunnen bijleren van mensen uit andere culturen tegenover 51,9% in 2008 en 47,5% in 2006.

¹ We definiëren allochtoon als iemand die zelf niet in België geboren is of minstens 1 ouder of grootouder van niet Belgische afkomst heeft.

Tabel 1 Rij percentages etnocentrisme stellingen bij 14-25 jarigen in JOP I (2006); JOP II (2008); JOP III (2013)

		(Helemaal) Niet Akkoord	Tussen Beide	(Helemaal) Akkoord	Totaal
België kan beter geen asielzoekers toelaten.	JOP I	32,0%	33,6%	34,4%	2212
	JOPII	33,3%	33,4%	33,3%	1720
	JOPIII	26,5%	32,2%	41,3%	1589
Vreemden nemen ons werk af.	JOP I	44,0%	30,9%	25,1%	2207
	JOPII	49,4%	31,1%	19,5%	1720
	JOPIII	37,9%	29,2%	32,9%	1588
Migranten komen hier profiteren van de uitkeringen.	JOP I	25,3%	34,8%	39,9%	2204
	JOPII	23,9%	36,6%	39,5%	1715
	JOPIII	16,1%	29,4%	54,5%	1580
Ik vind dat we veel kunnen bijleren van mensen uit andere culturen.	JOP I	18,3%	34,2%	47,5%	2211
	JOPII	15,2%	32,8%	51,9%	1718
	JOPIII	23,3%	34,7%	42,0%	1587

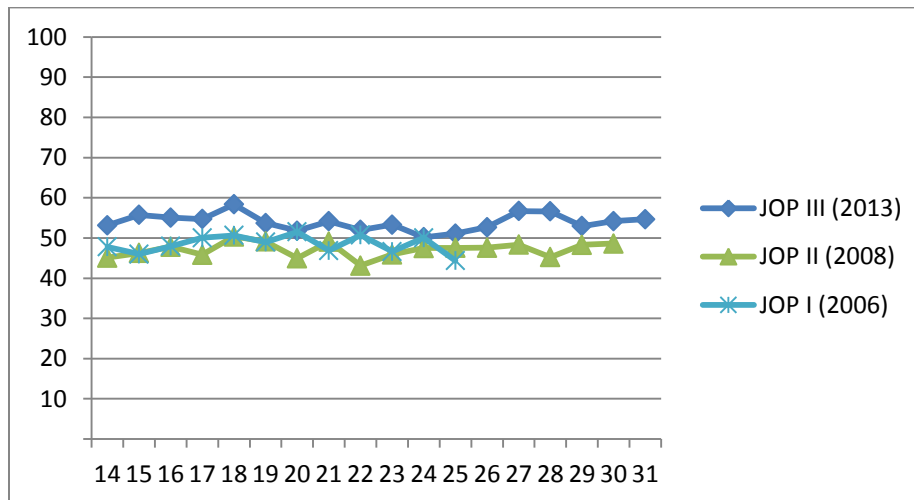
Dit verschil in mate van etnische vooroordelen wordt ook bevestigd in figuur 1 waarbij de gemiddelde score op de schaal voor etnische vooroordelen wordt weergegeven voor autochtone jongeren tussen 14 en 25 jaar uit de verschillende JOP monitoren. Jongeren uit JOP III scoren significant hoger (52,6) op de schaal van etnisch vooroordeel dan jongeren uit de JOP I (46,9) en JOP II (46,2). Uit een anova – post hoc bonferroni analyse² blijkt dat de gemiddelde score op etnocentrisme van de jongeren tussen JOP I en JOP II niet significant verschillen van elkaar maar verschillen ze wel allebei van de jongeren uit JOPIII.

Figuur 1 Gemiddelde score etnocentrisme voor de verschillende JOP monitors

² Deze test gaat na of de gemiddelden op de schaal voor etnisch vooroordeel voor de verschillende groepen significant van elkaar verschillen

Uit figuur 2 waarbij de mate van etnische vooroordelen wordt uitgezet naar leeftijd (voor JOP II en III is het mogelijk om tot 30 jaar te gaan) valt de systematisch hogere score voor jongeren uit de JOP monitor III eveneens op. Het piek moment ligt in 2008 en 2013 op 18-jaar terwijl dit in 2006 bij de 20-jarigen te vinden is. Op basis van deze grafiek is er geen duidelijke trend zichtbaar overheen de leeftijd.

Figuur 2 Gemiddelde etnocentrisme score naar leeftijd voor de verschillende JOP monitoren

Etnocentrisme Naar achtergrond

Tot slot onderzoeken we voor de jongeren uit de JOP monitor 3 (2013) de samenhang tussen etnische vooroordelen en enkele sociaal-demografische kenmerken (tabel 2). We vergelijken gemiddelden door middel van Anova analyse met een post hoc Bonferroni test. Etnocentrisme is ongelijk verdeeld binnen de groep jongeren. Vrouwen zijn minder etnocentrisch dan mannen. Jongeren in de leeftijdscategorie 14-18 hebben significant meer etnische vooroordelen dan jongen tussen 19 en 25 jaar. Ze verschillen niet van de jongeren tussen 26-30 jaar. Leerlingen uit het aso hebben het minst etnische vooroordelen en verschillen significant van jongeren uit het tso en bso. De jongeren uit het bso rapporteren het vaakst etnische vooroordelen. Ook wanneer één van de ouders een hoger diploma heeft, is de mate van etnische vooroordelen lager dan wanneer geen van de ouders een hoger diploma heeft.

Tabel 2 Anova met post hoc bonferroni test van etnocentrisme en sociaal-demografische kenmerken bij 14-30 jarige jongeren uit de JOP monitor III (2013)

	Gemiddelde Etnocentrisme	N
<i>Geslacht</i>		
Man	55,69 _a	1061
Vrouw	50,24 _b	1362
<i>leeftijd</i>		
14-18	54,42 _a	698
19-25	51,63 _b	1008
26-30	52,18 _{a,b}	702
<i>Onderwijsvorm</i>		
aso	45,03 _a	1212
bso	57,06 _b	706
tso	64,49 _c	489
<i>Opleidingsniveau ouders</i>		
Geen ouder hoger diploma	58,85 _a	1016
Ten minste één ouder hoger diploma	47,38 _b	1324

Note: Per variabele zijn de kolomgemiddelden die significant van elkaar verschillen een ander subscript.